

איציק ופרת הברהמה

ד"ר יהודה דניאלי

בראשית שנות החמישים הייתה תחלואה גדולה של קדחת בעדרי הבקר לבשר מגזעים אירופיים. הבקר לא היה מחוסן דיו כנגד הקדחות למיניהן והנזקים היו גדולים. חכמים מענף הבקר הציעו להביא פרות מגזע הברהמה הידועות בחוסן בפני קדחות. נשלחו שליחים לארצות הברית, ולאחר סיורים לאורכה ולרוחבה של המדינה רכשו פרות מהגזע החסון.

בהגיע הבקר מן הגזע החדש נתברר שהפרות הן בעלות קרניים ענקיות. גם אופיין לא היה נוח. כשהגיעו הפרות אל הקיבוץ, עזר איציק בהורדתן מהמשאית. בערב צלצל והזמיני לביקור בעדר. למחרת ערכנו ביקור במרעה – הפרות אוכלות עשב והפר המרשים סובב סביבן ושומר. כאשר הגיעה עונת הגשמים ואיתה עונת ההמלטות הייתי נקרא אל

העדר לעיתים קרובות, לטפל בשגר. הפרות לא התקשו בלידתן, אבל בגלל תנאי היגיינה לקויה סבל השגר ממחלות גידול.

זכורני כי כאשר הגעתי להמלטה הראשונה הובילנו איציק אל הגדירה שבה שוכנו הפרה היולדת והעגל הרך, העגל שכב חסר אונים בפינה, מכיוון שלא שטה יומיים גופו היה קצת יבש והוא סבל מטמפרטורה גבוהה, מחוסר תיאבון ומחולשה כללית. ברגע שניסינו להתקרב לרך הנולד, החלה הפרה לבעוט באדמה ברגליה הקדמיות, מוכנה לנגח כל מי שיתקרב. אמרתי לאיציק שאיני מוכן לקבל נגיחה מפרה כזו.

איציק הציע שהוא ירחיק את הפרה לפינה וישמור שלא תתקרב. הוא לקח נבוט וניווט את הפרה לפינה הנגדית, ואילו אנוכי ניגשתי אל העגל והתחלתי לטפל בו, שומר מזווית עיני על תגובות הפרה. זו עמדה כל העת בעמדת-זינוק, משמיעה געיות ונחירות כמו פר זועם בזירה בספרד. לפתע פרצה לעברי לפני שאיציק הספיק אפילו להרים את הנבוט.

עדיין בכושר ספורטיבי, זנחתי את העגל ואת התרופות ופרצתי כרוח סערה אל גדר הגדירה. במהירות מרבית טיפסתי מעל הגדירה החוצה, הפרה המטורפת נכנסה עם הראש בגדר ובקרניה החדות עשתה בו פרצה.

לולא זריזותי הייתי ודאי מרוח על הגדר. לאחר שנכשלה בהתקפתה פנתה הפרה לאחור וגילתה את איציק. בלי מחשבה שנייה החלה לרוץ אחריו. איציק, שמנמן וכבד תנועה, לא

הצליח להימלט, והפרה נכנסה בעוצמה מאחוריו והרימה אותו אל על. צעקותיו נשמעו בכל המשק. הפרה המשתוללת הסתובבה בגדירה כשאיציק שבוי בין קרניה. פתאום התקדמה אל הגדר ולפתע ראיתיו מורם אל על ומוטל אל מחוץ לגדירה....

איציק שכב המום וחסר אונים. ניגשתי אליו במהירות. קצת מים אוששו אותו, ושנינו ביחד התחלנו לבדוק אם לא סבל משברים. לאחר שמצאנו שכל עצמותיו שלמות עזרתי לו לקום, והנה הכול שפיר, רק צליעה קלה.

כדי לטפל בעגל נאלצנו להזעיק עוד שני חברים, ולאחר פעולות הסחה הצלחנו להפריד בין הפרה והעגל. הצלחנו למשוך אותו אל מחוץ לגדירה. הוא קיבל טיפול עם כל ארסנל התרופות שלנו. לאחר מכן החזרנו אותו לגדירה, ורק אז נרגעה אימו המשוגעת. בבוקר צלצל איציק – "העגל מת, אבל יש עוד פרה לאחר המלטה. נראה לנו שאין לה חלב להניק את העגל שלה", אמר לי. הודעתי לאיציק שאני מגיע ושיכין עוד שני חברים לעזרה. לאחר הניסיון של אמש שוב לא רציתי להסתכן.

איציק צלע עדיין, אך היה יותר מאושש. בגדירה של הברהמה המשוגעת מצאנו את העגל המת והפרה שומרת עליו. בגדירה שנייה עגל, שזה אך נולד, ניסה לינוק מאימו וזו אין לה חלב. הייתה זו פרת ברהמה אמנם, אבל שפווה יותר. הכנסנו אותה לתוך המתקן לתפיסת הבקר ובדקנו את העטין, ואמנם גילינו כי אין לה חלב.

התחלנו לחפש פתרון לעגל החדש. אם לא יקבל חלב, סופו מיתה. לפתע עלה הרעיון הכביר להעבירו אל הפרה המשוגעת שהייתה שופעת חלב ואשר העגל שלה נפטר. ראשית, הוצאנו את העגל המת בעזרת שני עוזרים. אחר כך הכנסנו פנימה את העגל החדש.

בתחילה התקרבה הברהמה המשוגעת לאט ובזהירות והחלה לרחרח. העגל הרעב ניסה להתקרב אל עטיניה המלאים, אך היא סירבה לקבלו והעיפה אותו הצידה בבעיטה. הבנו שאין היא מוכנה לקבלו היות וריחו שונה מריח העגל שלה.

איציק הציע להוריד את עורו של העגל המת ולעטוף בו את העגל החי, וכאשר תריח הפרה את עורו של פרי בטנה, בוודאי תהיה מוכנה להניק את העגל המאומץ. פשטנו את העור מהעגל המת, עטפנו בו את העגל החי וקשרנו בחוטים דקים. כאשר הכול היה מוכן, הכנסנו את העגל המחופש לגדירה.

הפרה התקרבה ושוב החלה לרחרח. כולנו היינו מתוחים. האם תקבלו או תדחה אותו. לאחר זמן קצר החל העגל המאומץ להתקרב לעטיני הפרה, תפס פטמה והחל לינוק, וראה זה פלא, הפרה לא התנגדה ולא בעטה. יומיים הסתובב העגל החי עטוף בעורו של העגל המת.

ביום השלישי התחלנו להרגיש בסירחון. שלפנו אותו מן הגדירה ופשטנו ממנו את "החליפה" המסריחה. רחצנו אותו וניגבנו היטב ולאחר מכן שבנו והכנסנו אותו לגדירה. ושוב עקבנו אחר האם המשוגעת. היא התקרבה אל העגל, רחרחה ולא נגחה. העגל התקרב לעטין והחל לינוק. הברהמה אימצה אותו כאילו היה פרי בטנה.

המשק המשיך לגדל ברהמות עד אשר גם אנוכי התעופפתי באוויר על קרניה של יולדת טרייה. איציק חשש לחייו ודרש להחליף את הגזע. הוא היה מוכן להתמודד עם קדחות, אבל לא עם פרות משתוללות. הוחלט לנסות את זן השרולה, שהוא שקט יותר ונוח לטיפול. וכך, במשך כמה שנים, נעלמו הברהמות ופרות השרולה תפסו את מקומן.